

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 30 cor. (15 Lei)
Pe 1/2 de an . . . 15 cor. (7.50 Lei)
Un număr 60 fileri (30 bani.)

lese ca număr popular al „Unirii” în fiecare Joi.
Adresa: „UNIREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Alba-de-jos.
Director: **Alexandru Lupeanu Melin**, deputat.

ANUNȚURI ȘI RECLAME
se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 1 cor., a doua și a treia oră 80 fil.

Sărbătoarea nădejdiei.

De ALEXANDRU LUPEANU-MELIN.

...In aceste zile sfinte de sărbătoare, când colindă copilașii pe la casele oamenilor și vestesc Nașterea lui Hristos, aducătorul păcii și al mântuirii, ne gândim la Neamul nostru românesc, la suferințele lui prin câte a trecut, la viața lui de astăzi și la nădejdele pe cari poate să-le lege de ziua de mâine, de viitorul ascuns în neguri. Ne gândim și ne întrebăm:

— Ce ne aduce nouă oare Moș-Crăciun, cereseul moșneag darnic? Traista lui sfântă, plină de bunățate sufletești, are și pentru noi vre-un dar dătător de nădejde bună? Vre-o povă, vre-un indeman ceva, ne dă și nouă, umilitelor lui slugi ascultătoare?

— Moș-Crăciun, bătrâne vornic dumanzeesc, ne aduci și nouă, Românilor, vre-o vorbă, vre-o solie, dela Părintele cerese, Stăpânul tău și al nostru?

...O, Moș-Crăciun, bunul nostru prietin, căruia noi, popor cinstețnic, îi aprindem atâtea lumânări de sărbătoare în bisericile noastre cucernice, nu ne uită, nici nu ne ocolește, ei ne luminează și nouă casele cu soliele lui mângâietoare, ne dă binețe cu căldură multă, ne zice:

Bună sara lui Crăciun
La casa de creștin bun,
și ne îmbrățișază, ne învâluie cu părintească dragoste. Ne povățuiește:

— Vei, nepoților, ați vădăcut atâtea veacuri în robia străinilor, ați gemut sub gemunchiul celor mai

tari, sub apăsarea împătoritorilor, ați plâns, v'ați războit și ați scurmat pământul pe seama altora, ați hrănit pe nemeșii ungarilor, pe domnii nemților și pe boerii rușilor, ați murit străini în ogorul vostru. Dar D-zeu a făcut dreptate, a umilit pe cei trufași, le-a plecat cerbicea în țărână și v'a ridicat pe voi, v'a dat tărie și curaj ca să vă uniți într-o singură țară, în România Mare, v'a dat un singur stăpân, pe Regele care vă grăiește limba și vă înțelege sufletul, din slugi v'a făcut stăpâni, oameni de puterea și de vrednicia voastră.

Sunteți astăzi mari și tari, cât puține popoare se mai pot măsura cu voi. Aveți puterea în mână, și slobozenie aveți să vă cărmuiți înșivă, pe limba și pe legea voastră.

Acest lucru trebuie să-l înțelegeți mai întâi, și să-l prețuiți, că *una* sunteți: *un pământ și un popor*.

Și mai aveți un dar cerese: *pacea*. Pacea cu popoarele eele mari ale lumii, pacea, care vă recunoaște hotarele, pacea, care vă socotește și vă îndreptățește stăpâni pe câștigul năzuințelor voastre sfinte. Pe contractul cel mare dela Paris, încheiat în săptămânile din urmă, s'au pus toate iscaliturile celor puternici ai lumii, alături de oamenii țării voastre. Ce-a fost mai greu ați dobândit.

Iar acum una mai trebuie: să fiți harnici, fecii mei, de izbânda pe

care, cu multe lacrimi și cu mult sânge, ați câștigat-o.

Voi, pământeni cu suflet și cu grai românesc, mai aveți însă multe năcazuri, precum au toți aceia, cari au săpat cu chinuri și cu sudori cumplite de încăierarea unei lumi întregi. Scumpetea vă paște, banii nu au pret; drumurile sunt pline de piedeci; carăle de roc se pornesc anevoie și vagoazele lor sunt strâmte și neînșpătoare; hrana e puțină; mălaiul și pita să cumpără cu comori întregi; inginerii nu s'au putut încă apuca de împărțirea pământului făgăduit; lacomii și spiculanții vă sug și măduva din oase; unii dintre cei puși să vă împartă dreptate și să vă poarte de grijă în calea legilor și-au uitat de sine și în loc se vă ajute vă încurcă și vă asupresc; prorocii mincinoși vă umplu mințile de vorbe umflate și goale, îndemnându-vă să vă pierdeți cumpătul și să începeți războiul între frați, mai cumplit și mai cu tășuri decât toaterăzboaielalumii; stăpânii de ieri își adună oști, ungurii dela Budapesta se nascocoresc și amenință cu baionete șterse de regină, rușii bolșevici pândesc peste Nistru, iar bulgarii dela Dunărea de jos gem în neputința lor și așteaptă prilejul să-și ridice iarăși pumnul viclan deasupra capetelor voastre.

Acestea năcazuri și altele mai mărunte vă pasc; fericirea voastră nu-i de-

plină încă, și inchiegarea ei e datoria zilelor de astăzi.

Dar nu vă pierdeți curajul, nici nu vă lăsați amețiți de scrumul și cenușa focului stâns! Tu, neam românesc, ești ca voinicul din poveste, care a zdrobit toate capetele bălaurului veninos și mai are acum să privegheze svârcolirile stărvului cald încă. Bălaurul năcazurilor voastre se svârcolește cu capetele tăiate. Războiul vostru s'a afârșit cu mărire; durerile și rănile de-acuma se vor vindeca de leacul cumințeniei și al cumpătului.

Cârma țării voastre a ajuns pe mâni cu durere de nevoile celor mulți; ministrii din fruntea trebilor sunt fii de oameni din popor; dați-le răgaz se poată lucra și ei vor trebui să-și facă datoria.

Răbdare, încă un pic de răbdare după atâtea veacuri de suferinți. Răbdare, nădejde și cumpăt! Dumnezeu, care v'a ajutat, prin glasul robului său și prin raza stelei oare a strălucit deasupra Viflaimului, vă trimite solie de întărire.

...Acestea sunt graiurile lui Moș Crăciun, la sărbătoarea sfântă a Nașterii Domnului. Iar noi, redactorii acestei gazete, cari talmăcim graiurile sărbătorii dătătoare de bune nădejdi, poțtim tuturoara:

**Nașterea lui Hristos,
Să ne fie de folos.**

Orașul Viflaim

peștera, în care s'a născut Mântuitorul.

O ce veste minunată
In Viflaim ni-se arată:
Astăzi s'a născut
Cel fără-nceput,
Cum au zis prorocii.

Nu-mi place nici o colindă ca aceasta. Când o aud, trăiesc par'că în altă lume, și sunt foarte fericit. Poate, unde aceasta am învățat-o mai întâiu la școală, și poate, unde cu aceasta am plecat Iesu-mi mai întâiu la colindat, dar mi-e mai dragă ca oricare altă cântare din lume.

Și de câte ori mi-o reamintesc, îmi vine în minte și ceea ce a zis prorocul: »Și tu Viflaim, pământul Iudei, nicidecum nu ești mai mic între domniile Iudei, că dintru tine va ieși Povățuitor, carele va paște pe norodul meu Israil». Și mă gândesc atunci la acest orașel mic, la Viflaim, cum îi zice poporul nostru, la Bethlehem, cum îi este adevăratul nume, și-l fericesc în sufletul meu, pentru că a fost vrednic să-l găzduiască și să-l încapă pe cel nelncăput Hristos Dumnezeu.

Bethlehem înseamnă pe românește *casa pâinii* și se

afă în fosta țară jidovească, numită Palestina, în ținutul Zebulon, nu departe de Nazaret. Astăzi are opt mii de locuitori și nici înainte cu 1919 ani nu a fost mai mare, dar s'a făcut mare prin nașterea Domnului. Orașul acesta se afă deodreapta drumului de țară ce duce la Hebron și e așezat pe un delușor, care să fie departe c'am de două ceasuri pe jos dela Ierusalim. Locuitorii de astăzi sunt pe jumătate romano-catolici, iar pe jumătate greco-orientali, mai sunt apoi cam o sută de armeni și cam tot pe atâția mohamedani (turei).

Are mai multe zidiri vestite, dintre cari cea mai vestită este biserica și mănăstirea cea mare, care se afă în jurul peșterii, în care s'a născut Mântuitorul. Biserica aceasta a fost zidită pe vremea cuviosilor împărați Constantin și Elena. In această mănăstire locuiesc trei teiuri de călugări, și anume: romano-catolici, greco-orientali și armeni.

Insaș peștera Mântuitorului se afă sub altar și în insaș peștera este o foarte minunată biserică în care te pogori din biserica de sus, din spre partea de miazănoapte

pe 16 trepti, iar dinspre miazăzi pe 13 trepti.

Biserica aceasta apoi e de toată frumșeța. Padimentul (podelele) e din marmură albă, pereții tot din marmură și îmbrăcați în celea mai scumpe perdele de mătăsa. In biserica sunt trei altare, dintre cari cel mai frumos e cel de cătră răsărit și care nu este altceva decât o masă de marmură. Sub această masă sunt mai multe lampe de argint, cari luminează o stea cu patru sprezece coroane de argint. In mijlocul căreia e scris latinește: »*Hic de Virgine Maria Iesus Christus natus est*, ceea ce se tâlmăcește pe românește: »Aici s'a născut Iesus Hristos din Vergura Maria».

De aici apoi se coboară omul pe trei trepte în insaș peștera, în care s'a născut Mântuitorul nostru Iesus Hristos; oblu cu această peșteră este altarul celor trei crai dela răsărit. Altarul acesta e al apusenilor.

Peștera, în care s'a născut Mântuitorul lumii, este luminată de 32 de lămpi. Și călugării mănăstirii sunt dator să se roage ziua și noaptea în peștera aceea. Rar se întâmplă de altfel să nu fie acolo de față și alți

credincioși, cari merg toate părțile lumii pe să se închine.

Fericit muritorul, care poate închina barămi în viață la locul unde născut Cel ce a răscumpărat lumea din păcatul șădășesc, pe care, laudându-l, mărim.

Julia M...

Gânduri de Crăciun

De sus, din albastrul cerului din locul său, s'a desprins acum 2000 de ani, o stea, povățuiască pe magi la locul din Viflaim. — In miazănoapte luminează de soare și lucit pe pământ și de tronul celui Prealalt și de ingeri s'a coborât spre iurile omenești. Glasuri de rugini și de Serafimi s'au ca să vestească lumii că de Crăciun: »Mărire lui Dumnezeu... pe pământ pace, năsfvoire între oamenii!»

Pace, bunăsfvoire!

De 2000 de ani se vestește această solie cerească. Și tuși! După 2000 ani, în veștămintă și al științei, poporul sculat s'au unul asupra altuia oameni s'au omorât unii alții, cu sutele, cu miile, cu cile și sutele de mii. Și știința omenească nu are gând, de cât să iscodească și noi arme, noi mijloace de omor și pustiire. Din solie oamenilor părea, că a

Cântece.

Din Banat.

Pe câmpul cel cu flori,
In mândre sărbători,
Cântând treceam ușor
Ca pasărea în zbor.

Peste deal la nana-n vale
Mând u trandafir răsare,
Trandafir frumos chitat
De mândruța semănat.

Peste deal mândra-i departe,
Multe ape ne desparte,
Suflet rău ne-a bobonit
Și pe noi ne-a despărțit.
Am un bade dus departe,
Multe dealuri,
Multe ape ne desparte.
Nu-i minut mic trecător
Ca să nu-i duc dulce dor,
Nici e noapte, nici e zi
Ca să n'cet a-l tot iubi.
Bade, dorul dela tine
Peste multe dealuri vine
Și nu-l poate opri nimeni
Pan'ajunge-n sfn la mine,
Nici Român cu fluera,
Nici voinic cu inima.

Vino, bade, când gândesc,
N'astepta să te doresc,
Că mi-s fată tinereza,
Dorul tău nu-l pot purta
Și mi-s fată desmierdată
Și cu dor deinvățată.
Salbă mândră de mărgele,
Vino bade de mă cere
De nevastă-n casa ta
Și noră la maică-ta!

Din Bucovina.

Pe cărarea supt un brad
Zău, zău
Șede un voinic supărat:
»Ce stai voinic supărat
Ori aștepti un sărutat?»
— Cum să nu fiu supărat
De veste ce mi-am aflat
Că mândra s'o măritat
Cât am fost înstreinat
Sus pe munți de piatră seacă
Colind, dorul să'mi mai treacă
Și-oi găsi o altă fată
Să mai mă iubesc odată
»Du-te bade n'cetinel
Dorul n'ai să scapi de el
Că dragostea n'are leac
De cât ochii care-ți plac».

Toderică, dragu mamei.

— Povestea unui copil răsfățat. —

Intr'un sat, așezat, undeva, pe o vale largă și mănoasă, trăiau doi oameni, și mare bucurie aveau la casă, de copilul lor, de Toderică, că așa-i puse popa numele în botez.

Toderică alb, grăsuț, frumos, era dragul mamei și-l iubiau părinții ea ochii din cap, îl păziau să nu-l atingă nici un strop de apă rece. Mamă-sa Sevastia, de drag ce-l avea, când luera pe afară, tot pândia pela forestre, nu eumva plânge copilul.

Și creștea Toderică mare, sta în sus, copăcel, mamă-sa îl purta de subsuori, învățându-l să umble în picioare. Tată-său Manoilă, când venea de undeva, îl luă din brațele mamei-sii, îl ridică pan' la grindă zicând: »tata male» pe limba copiilor. Toderică zimbă bușuros cu gurița lui mică, arătându-și doi dinți de lapte.

Sevastia punea de mâncare, se așeza și ea la masă, cu Toderică în brațe, îi lua mânuța îndemnându-l:

— Dă în tată-tău, dă, Copilul lovea pe tată-său în gâră pe obraz. Când adormea mânia aproape de obraz, Manoilă umbla cu gura să-l oștăie copilul mai tare îl lovea în bucurie mare în toată casa mândol părinții nu știau să mulțămii lui Dumnezeu că-l dat așa odor de băiat.

Când plângea Toderică, vastia nu știa cum să-l liniștească. Îi da în mână jucării, în solipitoare, sunătoare, tot ce avea, ori ce ar fi făcut pentru dragu mamei, numai să nu plângă, că, par'că îi sfășia în sbieretele și plânsotele ale lui.

Manoilă dela sură vedea că vadă ce-i cu Sevastia de grijeste fatul și nu pleca de la casă, să-și vadă de lucru. Măi dupăce Toderică comența din plâns și-l vedea împiedicat.

Când intra în casă și-l vedea alt om, vr'un cerșitor, Toderică îl lovea, se strimba înaintea lui. — mă cioară — îi zicea, îl învățase mamă-sa să-l lovească. Străinul nu știa să sama la necuviință, e copil

toată dragostea și toată credința și lumea creștină părea, că a ajuns la zilele din Apocalipsul evanghelistului Ioan.

Și atunci poate plânsul orfanilor și desnădejdea văduvelor și geametul bătrânilor a ajuns și geametul bătrânilor a ajuns la Tronul cel ceresc și Dumnezeu milei a plecat cumpăna biruinții. În locul ingerului ce trecea cu coasa pe umeri peste uriașele cimitere ale câmpurilor de luptă, s'a ivit sfios arhanghelul cu ramura de finic. Oamenii au lăsat să le cadă din mâini uneltele deucidere. Pe fronturi s'a făcut pace!

Pe fronturi!

Dar în suflute a rămas încă războiul, a rămas semânța lui, a rămas ura, setea de răzbunare și stăpânie între popoare, pofta nebună de bani și de plăceri, sila de muncă și de câștig cinstit între oameni. A rămas — ispita celui rău.

Războiul lumii s'a isprăvit, dar pacea lumii — adevărata pace și bunăvoință între popoare și oameni — întârzie, pentru că sufletul omenirii e bolnav încă!

Prea mult am uitat de Dumnezeu, de la a lui adevărată încainare prea mult ne-am desvâșat, și am umbat după pețele noastre, crezând în noi, în propriile noastre puteri mai mult decât în Dumnezeu cel veșnic! Și aceasta credință în noi înșine s'a dovedit așa de zadarnică, încrederea în puterile noastre s'a dovedit așa de neputincioasă.

Să desnădejduim?

Nu! O rază de nădejde, de vindecare mai este și drumul spre doctorul sufletelor ni-l arată steaua magilor.

E drumul ce duce la Viflain, la evanghelie, e credința într'o Dumnezeire, care hotărăște, deasupra tuturor, soarte pământului, într'o dreptate, care împacă pe toți, într'o iubire fără de hotar, carea prin graiul Evangheliei creștine pe toți ne-a chemat la fericire.

Numai pe aceasta temelie se va putea clădi pacea adevărată și bunăvoința între oameni.

Dr. Victor Macaveiu.

Casa d-lui Iorga.

Cine n'a auzit și nu știe de numele acestui luminat bărbat al neamului nostru, care e mândria de azi a țării noastre române? Poțini români vor fi în întreg cuprinsul României Mari, cari să nu fi cetit bătrâni vre'un rând din scrisul cald și luminat al marelui învățat, și puțini vor fi oari să nu fi trecut în toată ființa lor cetindu-l, ori ascultându-l vorbind despre bucuriile și autozintele neamului românesc.

Din prilejul zilei sf. Nicolae, de ziua numelui marelui învățat, o mână de însuflețiți admiratori ai Lui — toți fruntașii cârturari, cari îi are Bu-

cureștii și Țara întreagă mai aleși — i-au dăruit ca cinste o oază frumoasă în București azi în prag de 300.000 Lei, e un semn de cinste — spun cinstitorii — pentru marele nostru deschizător de drumuri și sămănător de gânduri, un cămin pentru dânsul, unde cei scumpi ai dânsului și unde prețioasele

cărți și mărturii ale trecutului să-și găsească un vrandnic acoperământ.

Frumoase și înălțătoare rânduri de recunoștință față de acel care 30 de ani a desfășurat cea mai neobosită muncă de apostol și cu scrisul și cu vorba pentru înfăptuirea mărețului vis din zilele noastre.

Moș Crăciun și lumea.

Moș-Crăciun ne bate la ușă. A venit pe cărări dalbe de zăpadă, să ne aducă mângâierile calde ale Nașterii Domnului. Ne intră în casă cu colțazi dnoioase, cu erai și cu irozi strălucitori de haine mândre, cu păstori evlavioși și cu țigari în podoabe de argint, cari cântă și vestesc

Pe pământ pace

Și între oameni bună învoire!

A venit Crăciunul să ne desorețească iarăș frunțile, să ne smulgă din grămada de griji și de năcazuri, cari ne apasă, din valul de patimi și de dureri, să ne ștergă sudorile de pe fețe, lacrimile din ochi, să ne dea câteva zile de gânduri senine, de simțiri curate, de creștinească odihnă a

sufletelor noastre stoarse și oboșite. A venit să ne aducă aminte, că noi suntem făpturile lui Dumnezeu, o-crotitorul, care nu și-a uitat de noi, ci ne trimite sârbătoarea Nașterii Fiului său, care să ne pasecă cu pășunea învățăturilor sale mântuitoare, cum păstorul cel bun și iubitor paște turma sa cea scumpă.

Iată, Moș-Crăciun se o-prește în toată casa, își netezește cărunta lui barbă de mătăasă și ne spune adânci vorbe bătrânești:

— Oameni ai lui Dumnezeu, am coborât la voi din țăriile cerului, fiindcă atât de mare lipsă de mine sa acuma niciodată n'ați avut. Pământul nostru adânc se cufundase în noia-

șie el. Părinții râdeau fericoși lăudau pe voinicosul copil și erau bucuroși, că Toderică făcea poezia mai dîhai.

Cât a fost mic, Toderică mănca din mîna mame-sii, acuma, că se făcuse măriceel și putea birui ea mîna lui lingura, el se punea cel dintâi, în fruntea mesei, aștepta mîncarea, se i-o făcea lui, dechilin, totdeauna ceva „bun”. Ingerașa mamei nu poate mîncă eri și ea. Apoi după ce isprăvia Toderică, s'apuca cu lingura: umbra primblidul tată-său, unșori vîrșea mîncarea din blid pe fața curată a mesei, și Sevastia ștergea în grabă fără să zică o vorbă legănată.

Manoilă, la una ea asta, se cam uita pe sub sprâncene, dar se liniștea la verba nevastei:

— „Lasă-l omule, nu vezi că-i micuț, n'are pricepere.”

Văzuse Toderică, la un copil din vecini un sbieiu de sănepă. Una, două, să-i facă și lui. Sevastia era în războiu și zorea cu brăgla, vîrșeau Paștile și-i suțeau a'o aște cu războiul în casă. Nu și nu, îi trebuie sbieiu, altfel nu-i pace.

— Date să-ți faci tată-tău — zise Sevastia stînd din lueru, și învălîni cu privirea caldă chipul frumos al copilului, apoi ce și când și-ar fi adus aminte de ceva a izbit mai încolo cu brăgla. Suveica făcea zrr, până ajungea în cecalaltă mîna. Toderică s'a uitat mai întîi holbat la mamă-sa, apoi, dacă a văzut că nu-i pe voia lui, se pune pe plîns, sbierat ca din gura șarpelui și fără pic de lacrimă.

— Taoi, că-ți fac, — și se puse Sevastia să împletească sbieiu, când nu știa pe ce lume-i de groaza de lucru ce avea: cu pînza, cu cloștele, cu purceii, și apoi în grădină n'a sămănat nimic, n'oi de o foaie de ciapă. Nu-i arde ei acuma de sbieiu, dar n'are ce face.

— I gata uite îți pui și codoriște — și Sevastia luă o vergea dela războiu dintre cele căzute, puse sbieiu în codoriște și Toderică întinse mîna după el asultămit.

N'apucă Sevastia să se vadă bine în lucru, altă pricină, să-i facă și pleasă să plecească.

— Acuma n'am vreme, — se

scăpă de zise ieșită din fire. N'apucă se gate vorba bine și Toderică se lăsa ciudat jos, sbeară cât îi ia gura, se frământă pe pământ, își sfășie hainele cu codoriștea, apoi aruncă și sbieiu și codoriște și pătăruța din cap, bate cu palma în pământ. Își freacă păpușii din picioare de pământ, gîndest, că acuma i sfârșitul.

Biata muere prin câte toate îi făcu și pleasă.

Toderică eși afară, hait, cu sbieiu după gîlbi, după purcei; galilele săreau gardurile, cot-corozeau spîimîntate, vecinii ieșeau afară să vadă ce primejdie vine. Sevastia vedea și auzia, dar nu i-ar fi greșit copilului pentru bogățiile lumii, să-i zică o vorbă aspră, ori să-l bătă Doamne ferește, „Are numai un copil și n'oi acuma să nu-l poată crește cum vrea”.

Manoilă când auzia de câte-o năzbătie de a-lui Toderică, elătina din cap, nu zicea nici el o vorbă măcar, de teamă să nu dea în ceartă cu nevasta. Se lua de gînduri: ce s'a nlege de copilul ăsta, când va fi mare?

Ne va răsturna casa. Apoi iar se întorcea. O să meargă la școală, el o să-l ducă la biserică, și în neamul lui și a mame-sii tot oameni de ispravă au fost și sunt. Toderică n'are cui sămăna.

De vrea Toderică să meargă cu caru, mergea, de vrea să mîie el boii, îi mîna, la tîrg mergea totdeauna, de mergea mamă-sa la o vecină și el, ai fi gîndit că lumea toată se învîrte după pofta lui.

Veni și vremea de școală. Numai de-l atingea cineva, Toderică se făcea roșu ca un rac fierț, lovea pe cine apuca. Odată de pedeapsă a rămas în școală să-l treacă ameză.

Sevastia, dacă a văzut, să nu eșit copiii dela școală, numai al ei nu, a pornit c'o falcă în cer și cu una în pământ, la școală, ocărînd pe învățător. Și-a luat pruncul de mîna și și-l-a adus acasă. Învățătorul nu și-a pus earu în pietrii eu ea, numai a înșușinat la sat.

Manoilă începuse să cârtăsească și-i zicea nevastei, să aivă grije, că crește puiul șarpelui. Copilul se lava oînd nu se răsfăță.

nul vrăjilor de cinci ani; războiul cel mare al lumii v'a însălbătăcit de v'a făcut asemenea fiarelor codrului. Fețele voastre s'au încrunțat în sânge, brațele voastre au uitat coarnele plugului, au uitat unealta meșteșugurilor folositoare și peana de scris a slovei cinstite. Și din oi blânde cum v'a zidit Dumnezeu v'ați făcut cu toții lupi și tigri sfâșietori.

— Destul a fost! Destul au bubuit tunurile și au spintecat sulțile voastre. Destul au plâns mumănilor și s'au văierat moșnegii, destul au jelit orfanii și au lăcrimat fecioarele. Pământul nu mai are zăgazuri cari să stavilească sângele scurs, văzduhul nu mai poate cuprinde gemetele răniților. Ciorile și corbii sunt sătui.

Deacuma războiul a murit. Lumea a cerut pace și pacea a venit. Tunurile au amuțit și săbiile s'au băgat în teacă.

E vremea păcii și a bunici învoiri.

Eu, Crăciunul, am venit la voi, pământenilor, ca să vă dau odihnă, să vă înșeninez fețele brăzdate de de răni, să binecuvânteț pacea lumii.

Am venit să îngrop trecutul, să întind vălul uitării peste păgânătatea de ieri, peste ce-a fost rău și urit.

Dar am venit să vă aduc și sămânța viitorului, nădejdea binelui de mâine:

Pace și bună învoire!

Acestea am venit să le aduc lumii. Și speranța în mântuirea care se zămislește în iesele Nașterii lui Hristos“.

A. Melin.

Nașterea Domnului.

Cea mai mare fericeire pentru neamul omenesc a fost fără îndoială Nașterea Mântuitorului nostru Isus Hristos. Dela căderea lui Adam și până la nașterea Mântuitorului, pământul nostru a fost cu adevărat o vale a plângerii, și oamenii așteptau cu nerăbdare venirea făgăduțului Mesia.

Iară când s'a intrupat Dumnezeu cerului și al pământului luând trup omenesc din Procreata Vergurei Maria, lumea a început să răsuflă mai ușor, pentru că a simțit, că acum se desleagă de blăstăm și că porțile înecate ale cerurilor încep a se deschide.

Sfânta noastră biserică înțelegând însemnătatea acestei zile cu adevărat mari încă dela începutul creștinismului a poruncit să sărbătorească creștinii nașterea Mântuitorului. De aceea a poruncit să se pregătească creștinii din bună vreme cu post de șase săptămâni la prăznirea acestei zile. Postul acesta ne aduce aminte de vremea aceea tristă, cât au așteptat creștinii venirea Mântuitorului. Iar apropiindu-se această sărbătoare biserica ne mai pregătește și prin o altă sărbătoare. Anume în Duminică dinaintea Crăciunului avem amintirea tuturor părinților celorce din veac bine au plăcut lui Dumnezeu dela Adam până la Iosif, logodnicul Preasfintei născătoare de Dumnezeu. În Duminică aceasta se citește evanghelia dela s. Matei, care se începe așa: „Cartea neamului lui Isus Hristos, fiul lui David, fiul lui Avraam“. Tot în această Duminică mai sărbătorim și amintirea profetilor și profeteselor din Testamentul vechiu, cari au strălucit înainte de Mesia și au prevestit venirea lui.

Iară în 20 Decembrie serbăm Presărbarea Nașterii celei după trup a Domnului

nostru Isus Hristos, într-o seriea plină de veselie și atunci: „Gătește-te, Vădă deschisus-s'a tuturor Eden împodebește-te, Elfrata pomul vieții la peștera florit din Fecioară“.

În prezua Crăciunului nu camva cade pe Sămbăta sau Duminică, e ajun, dacă cade pe una din aceste zile, ajunal și oetirea cerșilor împărătești se face în neri înainte de Crăciun.

În seara de Crăciun se face litie și se face și necatul (utrenia) din ziua Crăciun.

Însuș praznicul Crăciunului ține trei zile. În ziua dintâi se prăznuiește nașterea a doua e închinată Prorocii Vergurei Maria, în ziua a treia sfântului întâiului mistic și arhidiacon Ștefan. În Duminică întâie, care vine mează după Crăciun, să prăznuiește sfinții și dreptii logodnicul Vergurei, Ducele împăratul și Iacob fratele Domnului.

Astfel prăznuiește biserica noastră cea mai mare nădăjduire a creștinismului, nădăjduirea cea după trup a Domnului Dumnezeu și Mântuitorului nostru Isus Hristos.

— Tu înăe ești ca dascălul, ca popa. E copilul meu. Apoi dacă-i al meu, ce au cu el? I-au dat ei ceva de când-i. Popa vază-și de cărți să nu le roază șoarecii, dascălul și-o pus acum pe nas ochelari să vază mai bine greșelele copiilor, numai pe dascălita lui nu și-o vede, nu și-o ande, ce-i face pe la nunți, unde-i chemată nănașe.

Dacă cerca și Manoilă să mai zică o vorbă la zece ale nevastei, ca nu-i da rând, apăsă vorba ei și mai tare, ca să copere pe a bărbatu-său. Acesta mai așezat, mai cu raie o năpustea.

Nu s'a mai amestecat în treburile ei, lui Toderică i-a lăsat frâu sloboă, numai încrețea fruntea, când se uita la copil și acesta era dăcos. La casă nu era înțelesul dealtădată. Toderică simțea, că i-s'a strieat pretenia cu tată-său, se ferea de el.

Dragu mamei creștea ca din apă, se făuse mare, plin, cu un bunduc. Era vremea să-i fi și venit mințea, dar tot nu o avea. Iarna cât era ziuica fugă de se da cu sania pe du-

rișii dela moară, vara hoinărea cu cei cari păzeau oile și porcii pe câmp. Nu să stee el acasă de ajutor, ori să urble la școală, când era vremea, ca alți copii nu mai biruiau părințicu ei.

Lui tată-său, Toderică îi ducea groaza. Nisi la mâncare nu venea, când îl știa acasă. Se culca cu sluga în podul șurii, ori în grajd. Învățase obiceiul de șterpșlea lucruri mai măruate din casă. Banul îl lua și de sub cheie. Sevastia l'a prins eu ocaua de câteva ori, a tăcut melcom, să nu afle Manoilă, c'apoi era vai și amar de pielea lui, așa sfântă bătaie iar îl tras, de îi plânga de milă și vecinii.

Era așa ca două săptămâni până'n Paști. Ieri, a laltăieri, venise cucul și-și spusca, voios, numele prin grădini. Ciocălia se rotea în văzduh și la versul ei măestru în inima plugarilor se strecura un fier cald de caldă nădejde. Pocnetele de sbiciu, indemnuri la vite se auzeau dela pluguri. Cântese, hăuhri, răgete, viață veselă! Mirosul de pământ proaspăt înprăștia miron: „... m'ă depărtări.“

Manoilă cum zăbovisse acasă, pe drum, gândin, că stă cu caru pe loc, cât îi era de grabă să ajungă odată să se puie în lucru. Numai când a gătat de suit coasta din jos, luă acamă, că nu-i cărceia. Ce-i de făcut? Făr' de cărceie n'ai ce face. Nu se gândi mult, trase caru la o parte, desjugă un bou și acasă după cărceie.

Când să intre în surte audo în casă buftituri, strigăto răgușite, vaiete. Ce să fac, și, Manoilă, din doi pași fu în prag. Împinse repede ușa, și, par'că printr'un paitenjiș se se așezase deasupra ochilor, putu vedea: fecioru, care nu luase seama c'a intrat cineva, îi căra mamă-sii c'o mână, în spate, în cap, în piept, unde apuser, iar eu cealaltă o ținea strâns de coșite.

Pândise lăpădatu, până-ee tată-său a plecat de-acasă, de mamă-sa nu se temea el. Pe ea o văzuse ducând grăunte la parcel și de-a bazna în casă, ată la ladă și codrobăia după bani. Îi trebuia de tăbac, de rachiu și pe alte slăbiciuni. Când nu afla bani ducea grâu la crăma de lângă drumul țării.

Sevastia dela coteț a așezat ușa scărțind în țâșni și a venit iute să vază cine-i. Dacă văzut pe Toador umbland în ladă, a luat un lemn dela vârlă și i-a spus întâi cu buna, să se afară: el nici una nici două și dă-i și dă-i, cum nu vede una ca și asta la cei mai păgâni oameni.

Tocmai atunci nimerise Manoilă. L-a luat de ureche, și-a să-l vatemc, l-a scos frumuseț afară, l-a petrecut până la poartă, l-a hădrepțat pe alină, a închis poarta în urma lui, ca și când u'ar fi despărțit de un prieten, cu care a strieat prietenia. Întrebă pe muiere de cărceie și-a căutat un om pe plată, să are în locul lui.

El nu spusese nimic, luă drumul câtră oraș cu espul în piept, călcând apăsat, uitându-se din când în când înapoi. Să ducă să deo în mâna jandarmilor și un fiu ce și-a snopit în bătaie păriații.

Gustau amândoi, tată și mamă, din apa amară, ce ieșea din vorul, unde ei, cu mâna lor, pus otrava.

Toma Coțelău.

Cum stă lumea și țara.

— Răvașul săptămânii. —

Din Țară.

În privirea știrii ce am fost adus-o în numărul trecut al foii noastre, că în locul ministrului de interne, care a fost generalul Avarescu, va fi numit domnul Cămarășescu, astăzi o putem spune că locul gol al acestui ministeriat l-a luat dl. Lupu. Va să zică, guvernul dlui Vaida Voevod e întregit, și prin aceasta poate să-și vadă de lucru.

În viața parlamentară au avut loc două fapte de cea mai mare însemnătate.

1. În ziua de 29 Decembrie s'a decretat și în parlament.

Unirea

șerilor desrobite a Transilvaniei, Basarabiei și Bucovinei cu Țara mamă. Prin aceasta s'au consfințit pentru totdeauna hotărârile adunărilor naționale dela Chișinău (24 Martie și 27 Noiembrie 1918) dela Cernăuși (28 Noiembrie 1918) și dela Alba-Iulia (1 Decembrie 1918.)

2. S'a primit răspunsul la Mesagiul de tron, adică la vorbirea cu care Maj. Sa Regele Ferdinand a deschis Constituanta. În răspunsul acesta, în numele parlamentului format din deputații tuturor ținuturilor locuite de Români, se declară înainte de toate, recunoștința față de eroii cari și-au vărsat sângele în lupta pentru înfăptuirea idealului nostru național, și îndeosebi față de Rege. Înăptuit acest gând al moșilor și strămoșilor noștri, în conștiința că avem încă o menire sfântă de împlinit aici la porțile Răsitului, parlamentul declară că va lucra sprijinit de loștii noștri aliați pentru împlinirea menirii sale, dar va lupta și pentru întregirea fruntariilor firești ale țării, cu speranța că după încheierea păcii cu Austria și acest dor fierbinte al nostru îl va putea vedea împlinit.

Făgăduiește apoi, că nu se va da înapoi dela nici o greutate când va fi vorba să introducă ocărnuirea dreaptă și spre îndesulirea tuturor în lăuntrul țării. Încheie cu urări de bine pentru Rege și Familia Sa și cu speranța că România Mare nu peste mult o să fie și tare și fericită.

După hotărârile acestea Parlamentul a început vacanța de Crăciun, rămânând ca la 26 Ianuarie să se întrunească din nou, pentru a lua la dezbateri proiectele de legi, pe cari le va prezenta guvernul amăsurat vorbirii de program al Dlui Vaida Voevod.

3. Alt fapt însemnat în viața noastră românească a fost zilele acestea hotărârea marelui Sinod al României pentru unirea bisericilor românești ortodoxe (gr. orientale) din vechiul regat și din Ținuturile desrobite. Până acum adecă biserica românească ortodoxă era împărțită în atâtea Mitropolii ori episcopii inpedente, în câte țeri locuiau credincioșii lor. Deaci încolo așadar, Mitropolitul Primat al României va fi mai mare peate toți Mitropoliții, Episcopii și credincioșii de acelaș neam și de acelaș lege cu el. Ca urmare a acestei hotărâri s'a făcut în 1 Dec. alegerea Mitropolitului Primat, esind'ales P. S. S. Miron Cristea, fost episcop la Caransebeș.

Din Lumea largă.

Rapoartele noastre asupra stărilor din lumea largă avem obiceiul să le începem cu starea popoarelor mai îndepărtate de noi, bunăoară cu mersul trebilor din Anglia, America, Franța. Deastădată, întâmplările din nemijlocita apropiere a noastră ne silesc

să parăsim obiceiul nostru din trecut.

Întâmplările aceste privesc înainte de toate pe vecina noastră

Bulgaria, unde a izbucnit revoluția.

Nu cunoaștem încă nici a-mănuntele revoluției nici pricinile pentru cari s'a iscat, — atâta știm, că prin revoluție căraa țării deocamdată a ajuns în mâinile comuniștilor. Dacă vestea aceasta e adevărată, atunci credem să nu greșim, când presupunem, că regele

Boris a luat-o la tâlpășița pe urma tatălui său, a lui Ferdinand de Ceburg.

Revoluția bulgărească are o deosebită însemnătate pentru noi Români. Fiind adecă Bulgaria vecină cu noi, se poate întâmpla foarte ușor, ca la cazul, că revoluția nu se mulcomește în grabă, să primim noi însărcinarea a face pace în Bulgaria, după ce singur noi avem o armată bună, de care știm și Bulgarii frică.

Împăcarea Bulgariei nu poate fi încredințată Sârbilor, fiindcă ei sunt încă tot în neînțelegeră cu Croații, cari nu vreau să recunoască stăpânirea sârbească, ei le trebuie o Croație de sine stătătoare. Neînțelegeră între Sârbi și Croați — spunc-se, — să-i atât de mare, cât în multe locuri s'am dat lupte sângeroase între aceste popoare vrășmașe. Dar pe lângă Croați le mai fac multe neplăceri Sârbilor și Muntenegrinii, cari ar fi declarat, că dacă Sfatul păcii nu le-ar recunoaște independența, sunt gata să se însoțească cu Germanii. Va să zică în lipsa Sârbilor, cari ar avea în primul rând interesul să facă pace în Bulgaria, va trebui să luăm noi asupra noastră sarcina.

Dinspre Ungaria de astădată ne vin vești mai liniștitoare, nu doar' că un-gurii ne-ar fi îndrăgit, —

Doamne ferește. Alta-i pricina. Și anume vestita armată alui Horty, cu care au cercat să ne înspăimânte ziarele ungurești și unii șpioni plătiți, se împrăstie pe fiecare zi tot mai mult. Zădarnice sunt poruncile aspre ale guvernului unguresc și ale lui Horty, armata ungurească nu se mai poate reface. Pricina e, că nici guvernul, nici Horty nu are de unde să le deie ostașilor de mâncare. Cu veștile acestea ni se ia — la dreptul vorbind — o piatră de moară de pe inimile noastre; nu de teama Ungurilor, ci de dragul soldaților noștri pe cari nu bucurăm i-am fi trimis la un nou măcel tocmai pentru Unguri.

Prin 20 Ianuarie se va întruni a doua oară Sfatul Păcii dela Paris. În aceasta a doua întrunire iarăș se vor lua hotărâri de mare însemnătate. Cea dintâi hotărâre va fi iscălirea păcii cu Ungaria, apoi cea cu Turcia. La iscălirea păcii cu Ungaria

va trebui să fim și noi de față,

pentru că zici ni-se statorcesc granițele noastre spre Apus, adecă spre Ungaria, și poate și spre Sârbia și Cehoslovăcia. În vederea acestei împrejurări a plecat la Paris noul nostru delegat la conferința păcii, dl Cantacuzino. În privința păcii cu Ungaria se avonește, că în urma iscălirii din partea noastră a tratatului de pace cu Austria, vom primi înăncinate îndreptări de graniță, vom primi adecă mai mult teritor decât cum ni s'a promis pe vremea când dl Brătianu era trimisul nostru la Conferința de pace.

Și acum să trecem la țerile mai îndepărtate.

În afacerea acestor țeri trebuie să ne înăncărmăm apropierea tot mai prietenească dintre

Anglia și Grecia, bagseamă fiindcă amândouă au lipsă de sprijin imprumutat la împărțirea Turciei, și mai ales când vine vorba de stăpânirea Constantinopolului. Orașul acesta l-ar ținea și pe mai departe Turcia, fiindcă de 500 ani tot aici i-a fost capitala. Ei, dar și Anglia trage nădejde la Constantinopol. Dar după ce nu știe cum să astape ochii lumii, ca să nu i-se vadă prea tare ghiarele lăcomiei, a socotit, că pe Grecia mai ușor li va succede să o pană de formă stăpână în Constantinopol, ca apoi în realitate să-l poată stăpâni ea. Aceasta ar fi cauza, dupăcum se spune, a apropierii dintre Anglia și Grecia. Rămâne însă și pe mai departe întrebarea, că oare izbânde-vor?

Înainte de încheiere mai pomenim lucrul, că Iugoslavia și Poloniei Conferința Păcii le-a dat dreptul să poată avea fiecare câte 12 mii de răsboiu. Pomenim acest lucru, fiindcă nu știm dacă și România are ori nu acest drept, și ne-ar plăcea dacă ne-ar lămuri sineva în această privință.

Și pe pământ pace...

Această noapte sfântă a înfrățirii cerului cu pământul o sărbătorim acum din nou și cântecul minunat al ingerilor din cer îl cântăm cu toată în sufletețirea inimilor noastre. Păreții bisericilor scaldă în lumină și îndesate de oameni, răsună de cântările sfinte ale soliei cerului: *Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu... și pe pământ pace...* Cei cari au de-arândul au fost martirii sălbătăciei oamenilor, cari au de-arândul au fost înjugați la jugul războiului înfricoșat, acum cântă cântecul care cu 19 veacuri mai înainte a răsunat colo departe la răsărit și de nouăsprezece veacuri încetează „mereu face inimile omenești să tresară”.

Bieți oameni ai trudei și năcazului, din mîntea cărora Dumnezeu știe când se va șterge iceana tranșelor, din urechile cărora Dumnezeu știe când va pieri cu totul răsunetul bubuitului înfricoșat al tunurilor și șrapnelcilor ucigătoare, acum își îndreaptă mințile către răsărit, către peștera din Viflaim, unde

s'a născut „Domnul păcii” și „părintele veacului ce va să fie”. E și acolo lumină, dar nu lumina rașetelor; sunt și acolo cânteca, dar nu cântecul sălbătece ale războiului, cari aprind în inimile omenești ura, dușmănia și pofta de răzbunare. E lumina adevărului, lumina aceea mare, care luminează celor cari zac în întuneric și în umbra morții și le arată calca vieții și a mântuirii. Iar cântecul sunt ale păcii și binecuvântării, ale iubirii și ale înfrățirii.

Căci prunc s'a născut nouă... și s'a dat nouă... Domnul cerului și al pământului și-a trimis pe unul născut fiul său și ni-l-a dat nouă, oamenilor păcătoși. Veniți deci fraților, pe aripile gândurilor noastre să alergăm la peștera din Viflaim, să străbătem cele nouăsprezece veacuri și să vedem pe pruncul acela minunat și să ne închinăm lui. Veniți să ne îndulcim de zimbetul lui dulce și să învățăm legea iubirii și bunei înțelegeri. Și mințile noastre să le lăsăm să se deștepte la glasul minunat al ingerilor și păstorilor.

O oameni ai lumii, cari înveșinați pământul cu răutățile voastre și îl înroșiți cu sânge omeneș, treziți-vă, deșteptați-vă! Cunoașteți și pricepeți nebunia care vă paște de ani de zile și prăpăstia la care ați ajuns! Lumina cea mare dela Viflaim aprinde-se și în inimile voastre și în wrechile voastre întipărescă-se adânc cântecul ingerilor și păstorilor. Căci din prăpăstie numai această lumină poate să ne scoată și numai acest cântec.

Doză cuvinte răsună dela o margine a lumii până la cealaltă, cuvântul dreptății și al păcii. Dar intruparea acestor două cuvinte în lume nici-odată nu se va face din întunecul patimilor omenești, ci din lumina iubirii dumnezeiești. Lumina iubirii va arăta drumul către pace și dreptate, iar pacea și dreptatea va croi fericirea care o așteaptă și după care alergă o lume întregă.

Iată, ce ne învață peștera din Viflaim. La deschisătura acelei peșteri nu sunt ostași cu armele întinse spre ucide, ci păstori buni și blânzi, cari se închină aceluia care va să fie păstorul cel bun al lumii întregi.

Dreptatea și pacea lumii nu armele ucigătoare o vor putea asigura, ci armele iubirii. Auziți voi toți, cari cărmuți lumea și vreți s'o duceți la fericire! Înbrăcați-vă cu armele aceste ale iubirii, căci numai aceste vor birui răutatea omenească și numai aceste vor pune capăt rețelilor de cari suferă omenimea pe urmele războiului.

La nașterea pruncului din Viflaim ingerii și păstorii au vestit pacea și buna înțelegere între oameni. De-atunci au trecut nouăsprezece veacuri și poate-că mai mult decât de nouăsprezece ori nouăsprezece și-au uitat oamenii de cuvintele aceste venite din cer. Oare nici acum să nu-și tragă pe seamă îngămfarea omenească? Oare nici acum să nu se trezească cei ce dorm?

O, oamenilor, treziți-vă! Părăsiți patimile cari v'au înveninat inima! Omorâți ura și dușmănia, ca din moartea acestor patimi cari atâtea rele au adus în lume, să răsără iubirea și prin iubire pacea și buna înțelegere. *Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace și între oameni bună învoire!*

Septimiu Popa.

Boalele de stomac.

O întâmplare adevărată.

Înainte de Crăciun, fiecare om se îngrijește să facă câțiva colaci pe cari să-i împartă la ocolindători și să taie dacă nu un porc mare cel puțin un purcel grasuț, din care în sărbători să mănânce cârnaț, să fiarbă curechiu cu găluște la care să pui și un ciolan, iar slănița și carnea să rămână și pe mai tâziu.

Așa în zilele trecute și primarul Dinu Nalbă din Arboraș, a ucis un porc gras și mare cât un deal. Primarul Dinu Nalbă e om cu stare bună și foarte cinstit de săteni. A luat parte și în bătăliile din Galiția și a fost câțiva timp și prisoșer în Rusia. În vremea petrecută prin Galiția și Rusia a trăit cum a putut și s'a cam desvâțat de bunul obicei de a posti în postul sf. Crăciun. Așa și acum. Ce ar fi fost dacă n'ar fi făcut comăndarea porcului? A chemat pe vice-primarul, pe toți jurații și pe alți prieteni din cântănie și au tras o petrecanie de i-a mers vestea și pe satela din apropiere. Au avut la masă curechi cu carne, cârnaț, cârtaboși, tocană de porc, turtă cu junceri, așa bune cum și doamna primăriei să pregătească. Și cum ei știe zicala: „ca vasul gol nu poți ospăta” e adus

și vin încă de două feluri, alb și roșu.

Și primarul Dinu Nalbă ca să dea pildă oaspeților s'a pus pe mâncate. Și a mâncat și din curechi și din tocană și cârnați și cârtaboși. Adeșori povestind pășanii din cântănie spunea: „cei fraților, să fi avut noi masa aceasta prin Galiția cum ne mai stăpăram seamea”. Și din închinat cu paharul încă nu înceta.

Petrecania n'au ținut toată noaptea. După ce oaspeții s'au împrăștiat, Dinu Nalbă s'a culcat. Dar n'a putut să doarmă. S'a întors când pe o parte când pe alta. Asudă. Săfiă grea, ochii în cap și erau lăteși. Nu mai știa de sine. Amețește. Se deșteaptă. Începe să vomaze, mănăci nemistuite, de un miros aeriu. Se ușurează puțin. Apoi iarăși vomază. Și vomatul nu încetează. Lacrămile îi curg din ochi, cămeșă i-o poți stoarce de sudori. Dinu Nalbă e bolnav. Are boală de stomac. A mâncat prea mult și tot mănăci grele, pe cari stomacul nu le-a putut mistui. De aceea a început să asude și să vomaze. Și vomatul nu-i mai înceta fiindcă era cam slab de stomac încă de când a fost prin Galiția.

Doctor în apropiere nu era. Așa au chemat mai îndrăgă pe învățătorul Vasile Codreanu care se pricepea la tot felul de boale și cunoștea multe leacuri, căci „nu-i boală fără leac” — zicea de multeori Codreanu.

Ce a făcut învățătorul Codreanu? A zis primăriei să aștearnă patul. Dinu să se culce pe spate, azi are lipsă de liniște. Pe foale i-a pus un ștergar udat în apă rece, dar sters cât de bine. L-a făcut ca tot la un sfert de ceas, până li va lăceta vomarea, să înghițească o bucată de gheață, cât un grăunte, iar ștergarul ud să-l schimbă tot la zece minute.

În trei zile nu l-a lăsat să mănăce nimic. După trei zile masă poate să mănăce puțin lapte rece. Iar dacă nu vomază, atunci poate să mănăce și câte un ou fierb meale. Ba mai tâziu și pâine.

de pui și puțină carne de pui. Așa pe rând să se obișnuiască cu mâncările. Alt-cum iarăș poate să se întoarcă boală și să-i fie și mai rău. —

Am spus la gazeta aceasta întâmplare, fiindcă suntem chiar în vremea ucisului de porci. Unii vor râde de Dinu Nalbă. Mulți însă vor învăța din pățania lui. Și trebuie să ținem mai ales acei mulți oameni, cari și-au petrecut zilele prin Galizia și Rusia și și-au câștigat fel și fel de dureri și boale de stomac. Accia totdeauna să fie cu grije la mâncări. Să nu mănânce mult și mâncări grele, cum sunt mai ales mâncările de porc. Să trăiască cât se poate de regulat, Dimineața să mănânce lapte. Dacă nu are lapte, să mănânce o zamă cu pâine. Pâinea să fie bine coaptă și mai mult uscată decât moale. La amiază iarăș o zamă și cu carne. Dar carnea să fie foarte bine fiartă, să se serebească bine în gură. Seara iarăș lapte, dacă se poate încă lapte acru și mult ună sau două oue fierte.

Acest cost îl folosesc numai oamenii bolnavi de stomac. Cei sănătoși, cu măsură pot să mănânce ori și ce. Mulți oameni se obișnuiesc să-l îndoaie pe bolnav cu plăcinte și alte mâncări grele. Se tem doar că bolnavul va muri de foame, dacă va ajuză vre-o câteva zile. Să nu se teamă. Eu încă n'am văzut pe nime să moară, din cauza că a ajunat, dar bolnavi și morți din cauza că au mâncat prea mult ori au mâncat mâncări rele am văzut cu sutele.

I. P. Câmpianu.

— Prețurile oficiale ale cucuruzului. Prețurile cucuruzului pentru lunile viitoare, oficial sunt hotărâte, după cum urmează:

Ianuarie	100 kg. cu tuiou 60 cor.
Februar	100 kg. sfărâmat 80 cor.
„	100 kg. cu tuiou 65 cor.
Martie	100 kg. sfărâmat 85 cor.
„	100 kg. cu tuiou 70 cor.
Aprilie	100 kg. sfărâmat 90 cor.
„	100 kg. cu tuiou 75 cor.

Prețurile s'au hotărât pentru producători, pe loc, ori gara de încărcare.

Leacul unei boale.

Și trupul și sufletul se pot bolnăvi; doctorul lecuiește bețeșugurile trupești, pe cele sufletești le pot lecul cei neatinși de morbul răului, oamenii întregi la minte. Boala cea nouă, numită „bolșevism“ a lovit pe aceia cari fără muncă și grija căutau raiul pământesc. Ba a bântuit și bântuește încă în Rusia, s'a întins în Ungaria și n'a prins rădăcini la noi, unde este mai multă minte ca aiurea. Străini, fără credință, trântori ai vremii de astăzi, bolșevicii n'au curajul să dea ochii cu noi, căci nu le vine la socoteală când li vom întreba cine sunt și ce voesc.

Spun, că voiesc să facă o apă și un pământ, că prea s'a făcut lumea rea, că prea sunt unii mari și puternici și alții mici și asupriți și că prea se urăsc și se mănâncă oamenii între ei. Acestea le spun ei și pentru îndreptarea răului întrebunțază arma revoluției Războiului li zic omor pentru pământ și totuși o duc într'un războiu și astăzi, când pacea domnește în întreaga lume. Bolnavii aceștia numiți „bolșevici“ lucrează la surparea statului, la amestecarea neamurilor: Ruși, Unguri, Români laolaltă, să se amestece să iasă un singur neam de oameni. Așa propovăduiesc ei. Minte de bolnavi! Și leacul boalei tată-i: „Braful vânjos al dorobanțului român! El a isgonit duhurile necurate, a sfărâmat planurile de procopseală ale dușmanilor. De vom întâlni un asemenea bolnav avem datoria să-l însănătoșim arătându-i pe tudelete, că binele vă veni de la noi înși-ne prin muncă dreaptă și cinstită, nu prin vorbe de clacă și răsvărtire! Bolnavii aceștia au căutat sălaş în țara noastră, care s'a închegat de o parte și de alta a Carpaților până la apa Nistrului, dar n'au găsit și nu vor afla ospesie, pentru că stânca de suflete frățești știe câtă durere și câte valuri de suferinți au bătut-o de veacuri de ani! Timpurile prin cari trecem sunt prea mari pentru a stă nepăsători pentru viitorul neamului nostru! Fiecărei boli să-i căutăm leacul și să nu ne temem că nu l-om găsi; doar mântuirea noastră de la noi trebuie să plece! Să vrem și noi o apă și un pământ, dar nu cum înțeleg acei bolnavi, ci ca o unire trănicioasă a tuturor sufletelor ce bat și simt românește.

Asta va fi cel mai bun leac contra tuturor bolilor ce ne-ar amenința sufletele!

N. D. Petrescu-Zoțfa
profesor. — București.

ȘTIRI.

Dorim sărbători fericite tuturor cetitorilor și prietinelor gazetei noastre.

Toți accia, cari doresc să fie de față la Hirotonirea Mitropolitului, să telegrafese ori să telefone din bund vreme dlui director Caliani. Altfel nu vor avea nici cortele și nici loc de stat în catedrală.

O întâmplare

dia viața prim-ministrului nostru.

Era în 27 Noemvrie, 1918. În Blaj, ca pretutindenea, erau mari pregătiri și însuflețire în vederea zilei mari de 1 Decemvrie, același an, în care Ardealul și Bănatul și Bihorul și Maramureșul și-au spus dorința și voința nestrămutată, că să unese cu țara-mamă pentru totdeauna.

În Blajul cu nume mare au fost sosit mai mulți fruntași de ai noștri, între cari și Dl prim-ministru Dr. Alexandru Vaida-Voevod. Când să plece spre Alba-Iulia acest luptător nelufricat, oști lăhămași nu voiau să miște trăsura dinaintea palatului metropolitan ori cât de mult s'a chinuit servitorul, care avea în mână frânele. Atunci a venit în ajutor un alt servitor, care, urcându-se pe capră și luând frânele, fără nici un șgomot, a mănâncat ca un sâmburdnic, ocolind curtea vlădicească.

Atunci un prietin vechiu al Dlui prim-ministru i-a zis: „Vezi, frate Alexandre, cam așa se întâmplă și în viața popoarelor. Sub conducerea unor bărbați, poporul e nemulțumit, murmură pentru orice greutate și în viața lui nu se vede nici o înaintare. Vin alpii la cărmă, și acelaș popor, cu aceeaș greutate și având aceeași legi, jertfește orice și suportă poverile spre binele său, fără nici un murmur. Aceasta se explică așa, că, ori cum să fie poporul acela, el simte căldura dragostei, ori răceala inimii conducătorilor săi, și răsplătește cu ascultare pe ceice îl conduc nu numai cu capul, ci și cu inima, iar pe trufași, pe oamenii fără inimă, nu-i poate suferi nici când li fac binee.

Dorim Daului prim-ministru, să țină mult frânele guvernării României mari cu înțelepciunea și dragostea, ce le-a arătat totdeauna pentru poporul nostru.

(st).

— Plata profesorilor din America. Cetim într'un ziar din America, că acolo profesorii universitari din Statele-Unite au un salariu mai mic ca un muncitor care duce fiara înrogite cu roaba, sau ca un mecanic dela săile ferate.

Tot așa și la noi, în Țara Românească, fără să vorbim de profesorii dela gimnazii și învățătorii dela șate, cari sunt martiri ai vieții, atât li-e plata de mică și neînsemnată.

— Săptămâna șoarecilor. Englezii, căci cine alții ar putea să fie, au o săptămână aleasă pe lună. Cetarii noștri vor vedea, că săptămâna accia e moartă pentru cine știe ce lucruri mari. Da, de unde? Accia e săptămâna șoarecilor, a vânzătorii de șoareci în fiecare oasă. Se știe, că'n Anglia s'a încuibat atâta șoarecime, care păgubește țara cu miliarde. Cei cariucid amii mulți șoareci capătă răsplată din partea statului, iar cei cari isodeose câte o mașină de prins șoareci trec de oameni mari.

Englezii se află cu șoarecii în adevărată stare de războiu. Acum li ucide cu gaze înădușitoare (bombe de gaz).

Cine are vr'un mijloc pentru stărpirea șoarecilor să se ducă în Anglia, căci de bană amă va primi o răsplată grasă.

— Moda fetelor din California. În California, din Țara Americii, fetele au descoperit o nouă modă. Ele iasă să se suguvească pe pielea peptului un șoarec mic albastru. Acum așteptăm și noi cei de aici din Țara Europei ca aceasta nouă șoarecime a fetelor din California, să treacă și la noi în Europa, să vedem și fetele noastre amăgite de curioasa modă americană, de-a purta șoarecele în sân!

— Bolșevicii au ocupat din nou Kievul. O știre din Moscva din 19 Dec. spune, că după lupte lăvrușate contra trupelor lui Denikin, bolșevicii ar fi ocupat Kievul, capitala Ucrainei. Trupele albe sunt pe fugă.

— Coccoane fără pălării. Anglia și America sunt țările șoarecilor de tot felul. Acum că nu de mult s'a înființat în Londra o tovărășie în scopul de a îndupleca femeile să nu mai poarte pălării. Tovărășia e patronată de 3 femei din cele mai de frunte, care dau pilda înființându-se pretutindeni fără pălării.

— Un jdan darnic. Cetim în gazeta nemțească din Mediaș, că comerciantul iudeu, Filip Citron din Mediaș, a făcut o fundațiune de 100 mii coroane pentru gimnaziul săsesc din Mediaș. Din venitele acestei fundațiuni se vor da ajutoare profesorilor acciai gimnazii pentru că poată merge în străinătate și să poată învăța mai departe.

— O mașină de umblat. Invățul francez Dr. Gavril Bidon din Paris a făcut o mașină, cu ajutorul căreia oamenii lipsiți de picioare — și sunt mulți nefericți de aceștia acum după războiu — pot să umble fără nici o greutate. Bieții ologi apasă numai un bumb și mașina începe să umble.

— Om omorât de bivol. În comuna Tăuni, din plasa Husușului, s'a întâmplat următoarea nenorocire: Venind oamenii dela târg, din Cetatea de Băltă, în ziua de sfântul Nicolae, pe drumul așa numit «pe sub Ciungariu» bivolul în etate de 5 ani a lui Ioan Stoia l'a omorât pe Ioan Pușcă a Firii. Cazul s'a întâmplat așa, că Ioan Pușcă a Firii a dat cu biciul după bivol. Bivolul s'a întors înapoi, l'a luat în coarne și l'a aruncat ca pe o peană în aer, și când a căzut jos, de loc a și murit. Bivolul încolo nu era împungaci.

Vestea ni-o scrie cetitorul nostru din Tăuni, Vasilica Covaci.

— Câte animale au furat vrășmașii din România. Nemții după ce au furat tot ce au putut din România s'au pus și năsdrăvăniile și le-au tipărit, ca cei mari ai lor încă să-le cunoască. Dumnezeu însă faptele rele nu le lasă nedescoperite. Așa și hoștile nemțești au ieșit la iveală și s'a adeverit, chiar și înaintea franceșilor, că nemții au furat din România, pe lângă alte averi, și un milion de vaci și bol, patru milioane, patru sute de mii de oi, două milioane de miei și un milion de porci.

Oare nu s'au cugetat, că oare când li-se va opri în gât carnea cea multă?

— Guvernul bulgar pedepsește pe vinovații războiului. Guvernul bulgar în dorința de a pedepsi pe vinovații războiului, a cerut prin mijlocirea Conferinței de pace — pe vinovații războiului, pe Radoslavoff fostul prim-ministru pe timpul războiului, Jekoff generalismul armatei bulgare, generalul Samtcheff fost plenipotențiar militar la cartierul general german și a lui Gheorghieff fost șef al siguranței sub regimul guvernului lui Radoslavoff.

Se vede, că în Bulgaria au ajuns oameni mai cuminți la cârmă, cari vreau să lecuiască fără întârziere ranele pricinuite de războiul lor nenorocit.

— S'a loștinit pământul în Ungaria. În orașul Kecskemét din Ungaria pe timpul războiului se vindea un jugăr de vie cu 20—30 de mii de coroane. Acuma se poate cumpăra cât mai multă cu 6—10.000. Orașul Kecskemét și-a parcelat acuma o parte a locului arător pe care-l avea. Cel mai scump pământ s'a vândut cu 1600 cor. jugărul. Ba

a fost și pământ de acela, care s'a vândut cu 670 cor jugărul. Semn rău. Tară de vânzare...

— Admiratul Horthy nu știe ungurește. Cine n'a auzit de admiratul Horthy, vestitul al doilea Tisza al Ungurilor, care și-a pus în gând să recuzerească Ungaria întregă, declarând războiu tuturor popoarelor, cari și-au primit partea ce li-se cuvenea din vechea Ungarie fără delege. Cetim acuma într'o foaie nemțească din Timișoara, că acest ungar mare nu știe vorbi ungurește și aceasta o mărturisește un marinar de alui Horthy care a servit sub comanda acestui admiral pe nava de războiu numită «Viribus Unitis».

— Nu se mai pot întâmpla nefericiri cu trenurile, așa ne spune cel puțin o foaie franțuzească. Și auzim, inginerul Clavelle zice, că ar fi făcut un fel de mașinărie, care se pune pe fiecare locomotivă și care dă de știre trenului, care vine în față pe aceleași șini, că acolo se află și alt tren, și astfel nu se mai poate întâmpla ciocnire de tren. Până acuma s'au pus 1000 de mașinării de acestea pe locomotivele franceze.

— Polonezii nu glumesc. Cetim în ziare, că în Polonia a fost condamnat la moarte și executat un comerciant, pentru că a făcut speulă (câștig neiertat) cu trei vagoane de mâncare, cari ar fi trebuit duse armatei polonze.

Oare, dacă pentru tot câte trei vagoane înșelate ar trebui să moară și la noi un speculant, cât ar fi de mare numărul celor condamnați la moarte?

Și până nu se va introduce și la noi pedeapsa cu moarte pentru speculanți nu va fi rânduală.

— Pașapoarte pentru ținutul de dincolo de Tisa. Pentru ținutul de dincolo de Tisa nu mai sunt bune legitimațiile, cari se dau până acum, și trebuie pașaport în rând, ca și pentru țările străine.

— O nouă mașină de sburat. Un nou aeroplan după sistemul «Handley Page» poate duce de la 15—20 de persoane și o încărcare până la 2 tone greutate. Este compus dintr'o mare oasă mobilată cu covoare, perdele, fotoliuri, lămpi de lumină electrică, pendule, oglinzi, lavoare, aparate telegrafice fără fir, telefoane și vase pentru flori.

În curând vom putea vedea în chip și minunea asta nouă. Și apoi să mai zici, că omul nu-i drac, când iscodește atâtea «drăcii» pe lume!

— Sămânăturile în Ardeal, din cauza vremii neprielnice sunt într'o stare cam slabă. Cele mai multe sămânături încă nu s'au făcut. Suntem îngrijorați pentru anul viitor.

Calendarul «Unirii Poporului» apare săptămâna viitoare.

Atâtea scrisori ne vin zilnic și atâtea rugări, în cari ni se cer calendare, însă ne-am hotărât să scoatem totuși un calendar pentru cetitorii noștri. Facem și această jertfă de dragul cetitorilor noștri.

Culegătorii noștri s'au și apucat de cal și în câteva zile îl vom pune sub tipar.

Calendarul «Unirea Poporului» va cuprinde tot ce e de lipsă pentru cetitorii noștri: sărbătorile, târgurile, sfaturi economice, povestiri, poezii, glume și multe alte mărunțisuri.

Și ca să-l poată avea cu toții, facem un favor, cum nu mai face nici o altă gazetă. Trimitem acest calendar în cinste fără bani tuturor acelor cetitori ai «Unirii Poporului», cari și-au plătit întreg abonamentul atât pe anul trecut 1919, cât și pe anul 1920 cel puțin până în 1 Februarie 1920 și dacă ne mai trimit 1 cor., adică taxa de recomandație cu porto.

Cei ce nu ne trimit prețul gazetei și coroana pentru spesele postale cel puțin până la 1 Februarie, nu vor primi calendarul, ci-l vor putea cumpăra dela librărie eu prețul de 4 cor.

Grăbiți așadar și trimiteți prețul abonamentului cât mai iute, pentru că altfel nu veți putea ceti cel mai frumos și mai folositor calendar.

Cei ce vin la Blaj la hironirea Metropolitului pot aduce și abonamentele conșătenilor lor și astfel le duc mergând și calendarul, în care va fi și chipul Metropolitului Vasile.

Impotriva răspândirii de știri.

1. Ver și considerați ca infractori:
a) Așii cari fără rea credință prin locatarii publice gări, trenuri, pe străzi, etc., vor comenica colportarea, comentă

în orice chip, știri neadevărate, fie imaginare, sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 Lei.

Care faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scopul de a spiona sau trada, se aplică pe lângă pedeapsa de închisoare și penale în vigoare în timp de războiu.

Posta Redacției.

Păr. Ioan C. Hăndrea, Chirillu. Iti mulțumim pentru interesul cel puțin foii noastre și pentru încasarea abonamentului. Celor 14 abonați li-se va trimite foaia și pe mai departe iar celorlalți le-o vom sistă.

Dacă toți domnii preoți ar purcede asemenea Sf. Voastre «Unirea» și «Unirea Poporului» n'ar avea astăzi o datorie de aproape 200.000 cor. la tipografie. Indiferențismul celor pentru cari lucrăm ne omorâ însă.

Nr. 1 - 1920
adm.

Congurs.

Se publică concurs pentru a se ocupa imediat:

1. I. Posturile de secretari și H. Posturile de subsecretari din a) Răcin, b) Samsud, c) Mădăraș, d) Sântișana.

2. Postul de secretariu din Pogăcea și

3. posturile de subsecretari din a) Band, b) Pănet, toate în plasa Band, județul Mureș-Torda

Concurenții, — cari pot fi numai cetățeni ai României — vor avea a dovedi numai calificarea legală și praxa de până acum, — notificând că ce limbă posed în vorbă și scris. Cei, ce vor obține aceste posturi, vor beneficia salariul și veniturile prescise de ordinațiunile legale în vigoare.

Petițiile sunt a se adresa către primpretura plasei Bandul de câmpie până inclusive 31 Ianuarie 1920.

Bandul la 1 Ianuarie 1920.
Dr. Rusu,
primpretor.

1-4
Redactor responsabil:
IULIU MAIOR.
Număr curent de Vânză Sucia.